

ENMAK 2035 koostamise ettepaneku kooskõlastused ja ettepanekud, väljavõte

<p>Eesti Keskkonnaiühenduste Koda, Laura Uibopuu 31.08.2021 nr 1-5/21/5155</p>	
<p>Teeme ettepaneku sõnastada ka edaspidi probleemid, alaeesmärgid, visioonid ja tegevused mitte sektorite, vaid läbivate eesmärkide kaudu. Juhime tähelepanu, et lisas 4 on kajastatud varustuskindluse ja energiatõhususe eesmärgid, kuid välja on jäetud taastuvenergiale ülemineku eesmärk.</p>	<p>Selgitame. Lisas 4 on toodud kehtiva ENMAK 2030 eesmärgid ja meetmed ning nende täiendamist vajavad aspektid, sh taastuvenergia.</p>
<p>Teeme ettepaneku ühtlustada KPP, REKK-i ja ENMAK-i uuendamise ajakavasid nii, et uus ENMAK oleks valmis ja kinnitatud koos uue REKK-i lõppversiooniga. See võimaldaks REKK-i uuendamisel täielikult arvestada ka uue ENMAK-iga ja vastupidi.</p>	<p>Selgitame. Lähtudes varasemast arengukavade koostamise praktikast ja REKK ajakohastamise tähtaegadest (tööversioon 30.06.2023 ja ajakohastatud lõppversioon 30.06.2024) ei pruugi ENMAK 2035 valmida ette nähtud ajaks. Valdkonna arengukava on siseriiklik strateegiline arengudokument, mida viiakse ellu tulemusvaldkonna programmi kaudu. REKK on teatis Euroopa Komisjonile Eesti energia- ja kliimapolitiika eesmärkidest ja meetmetest 7 valdkonnas, sh energeetikas. Lisaks on REKK'i ulatus oluliselt laiem energiamajandusest ning ka kõik teised seonduvad teemad/arengudokumendid liiguvad nende teemade lahendamiseks sobivas graafikus.</p>
<p>Teeme ettepaneku uue ENMAK-i koostamisel näha ette rohkem nii avalikke kui ka kitsamaid teemaspetsiifilisi arutelusid ning võtta kõigis etappides ambitsioonikam eesmärk kui ainult konsultatsioon ja (kirjaliku) tagasiside saamine.</p>	<p>Arvestatud. Tekst täiendatud tabelis 1.</p>
<p>Teeme ettepaneku kirjeldada olulisemad põhimõtted töörühmade tööks, sest see annaks partneritele kindlustunde kaasamisplaani kvaliteedi osas.</p>	<p>Arvestatud. Tekst täiendatud ptk 5.</p>
<p>Teeme ettepaneku ENMAK 2035 eesmärkide seas kajastada valitsuse koalitsioonileppes välja toodud eesmärgid lõpetada nii põlevkivist elektri tootmine hiljemalt aastaks 2035 kui ka väljuda põlevkivienergeetikast hiljemalt aastaks 2040. Samuti tuleks eelnevast lähtuvalt lõpetada maagaasi taristu ja konkurentsivõime rahaline ning mitterahaline toetamine, sh mitte soodustada LNG terminali rajamist, ning alustada ettevalmistusi maagaasi kasutamise lõpetamiseks.</p>	<p>Selgitame. Arengukava koostatakse juba teostatud ja teostamisel/kavandamisel seonduvate analüüside (sh tulemuste põhjal. Kindlasti kajastab energiamajanduse arengukava ka muid valdkondlikke suundumusi ja suuremaid eesmärke (sh põlevkiviga seotud 2035 ja 2040 eesmärgid). .</p>

ENMAK 2035 koostamise ettepaneku kooskõlastused ja ettepanekud, väljavõte

<p>Teeme ettepaneku kliimaneutraalse lahenduse otsimisel soojamajanduses biomassi osakaalu mitte enam suurendada, vaid prioriseerida jääsoojuse kasutamist, soojuspumpasid ja soojussalvestust.</p>	<p>Selgitame. Arengukava koostatakse teostatud ja valmivate seonduvate analüüside (sh süsinikneutraalse soojus- ja jahutusmajanduse, heitsoojuse kasutuse, salvestuse analüüsid) ja töörühmade töö tulemuste alusel.</p>
<p>Teeme ettepaneku suurendada primaarenergia ja energia lõpptarbimise säästu eesmärgi ning selleks vajalikke tegevusi mitte ainult tõhusama tehnoloogia ja efektiivsussäästu kaudu, vaid ka energia kokkuhoiu ehk ebavajaliku ja keskkonnakahjuliku energiatarbimise lõpetamise kaudu, kuna see on energiasäästu hierarhia järgi prioriteet.</p>	<p>Selgitame. Arengukava koostatakse teostatud ja valmivate seonduvate analüüside ja töörühmade töö tulemuste alusel.</p>
<p>Teeme ettepaneku seada eesmärgiks energiaostuvõimetuse vähendamise meetmete välja töötamine.</p>	<p>Selgitame. Energiamaajanduse korralduse seaduse kohaselt on energiaostuvõimetu isik sotsiaalhoolekande seaduse tähenduses üksi elav isik või perekond, kes on viimase kuue kuu jooksul saanud vähemalt ühel korral toimetulekutoetust ning kelle eelmise kuu sissetulek pereliikme kohta ei ületa töötasu alammäära. Energiaostuvõime (ja energiavaesus laiemalt) on seega seotud üldise toimetulekuga, mis nt koroonakriisi tingimustes võib olla süvenenud. Inimeste üldise toimetulekuga seonduvat ei saa lahendada energiapoliitika kujundamise ja rakendamise kaudu, küll saab aga sellele kaasa aidata taastuvenergia- ja energiasäästulahendustega. Näiteks Euroopa Komisjon teatise „Puhas planeet kõigile“ kohaselt sobivad sotsiaalsete probleemide lahendamiseks enamasti paremini sotsiaalpoliitika ja sotsiaalhoolekandesüsteemid, mille rahastamiseks võiks kasutada maksusüsteemide muudatusi ja tulu tagasisuunamist.</p>
<p>Teeme ettepaneku töötada välja meetmed taastuvenergiakogukondade toetamiseks või anda selged juhtnöörid ja vahendid kohalikele omavalitsustele selle tegemiseks</p>	<p>Selgitame. Taastuvenergia kogukondade loomine on juba täna võimalik ning juba töös olevad muudatused õigusaktides ning uus teadmine töös olevatest kogukonna initsiatiividest muudab lähiajal nende loomise praktikapõhiseks. Taastuvelektri vähempakkumised võimaldavad saada taastuvelektri tootmiseks vajalikku toetust.</p>